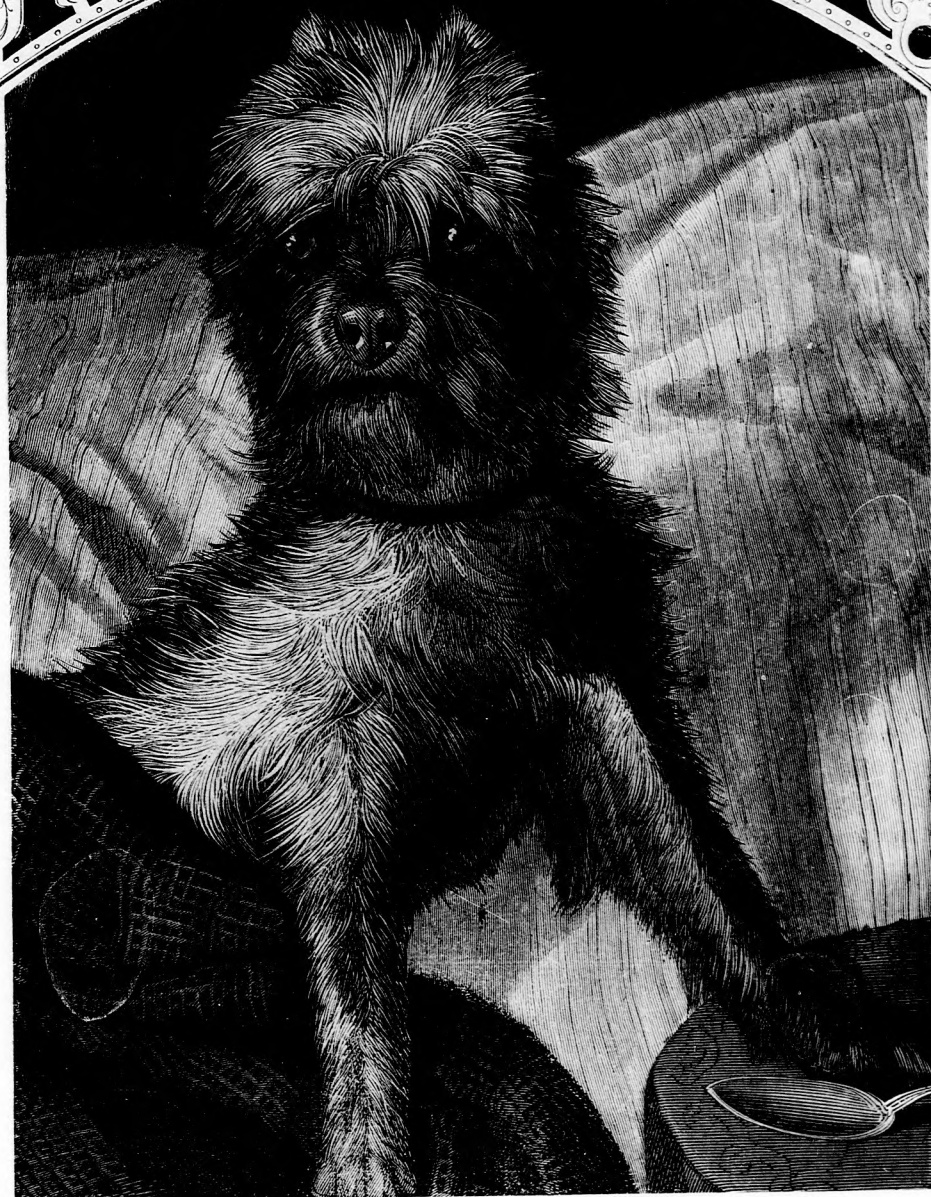

KIS LAP

BODRI PAJTÁS. (Lásd a 47. lapon.)

maeum-épület.

A TITOK.

— Elbeszélés. —

(II. folytatás.)

EMMA, midőn az orvos e szavait hallotta, egészen kétségbeesett, — mert ime szinlelésével épen azt érte el, amit el akart kerülni. Heves zokogásba tört ki s ismételtgeté, hogy nem megy Várfalvára. De atyja szigoruan közbeszólt:

— Egy szót se többé. Holnap Róza nénivel Várfalvára fogsz menni.

A jó szülőket egészen megdöbbené Emma csodálatos makaessága, hogy ennyire irtózik Várfalvától, hová azelőtt oly nagyon szeretett menni. Sokat tanácskoztak a dologról, de végre sem tudtak egyebet gondolni, mint hogy a kis leánykaak valami gyerekes szeszély jutott eszébe; az apa tehát kereken kijelenté, hogy másnap Emmának el kell mennie Róza nénivel nagyapáékhoz. Emma látta, hogy minden ellenkezés hasztalan.

Másnap reggel a mama összeszedte Emma ruháit, berakta az uti ládába, a kocsit előállott s indulni kellett. Róza néni elbucszott s előre ment a kocsit felé, Emmácska utána. Nem sirt, nem is vonakodott többé, de oly sápadt volt, úgy reszketett, hogy szembe tűnhetett volna a többieknek, ha nem lettek volna annyira elfoglalva Róza nénivel; nem igen ügyeltek a kis leányra s csak akkor hőkentek meg, midőn Emma a kocsit közelében hirtelen a földre rogyott. Eleinte azt hitték, hogy csak megbotlott, de midőn föl akarták emelni, látták, hogy a

kis leány eszmélet nélkül hever a földön, — elájult. Vissza kellett vinni a szobába.

Jó ideig tartott, míg bent a szobában a pamlagon, hová lefektették, Emmácska végre lassanként visszanyerte eszméletét. A kis leány halásápadt volt, — nem lehetett kétség, hogy a baj komoly. Mindnyájan komoly, aggodó arczezal állottak körülötte, csak Feri, az örökké pajkos és rakoncátlan ficzko dörmögte:

— No bizony, ezek a leányok mindig tudnak magukon segíteni, ha másképp nem, hát elájulnak. Hasznos tudomány!

Ezuttal azonban helytelen volt Feri tréfája. A kis leányt lefektették az ágyba s csak a mama maradt mellette. Egy kis idő múlva Emma fölnyitotta szeméit s halk hangon megszólalt:

— Hol vagyok? Nem vittek el nagyapáékhoz? Ugy-e nem? Nem is visznek oda, ugy-e nem, kedves, mama?

— Ha komoly okod van, amiért nem akarsz oda menni s ha őszintén megmondod, akkor apácska bizonyosan nem fog kényszeríteni. Még egyszer intelek tehát, mondd meg, mi tart vissza?

— Nem, nem! Én nem mondhatok semmit! De én tudom, hogy nagyapáék engemet nem szeretnek, azért nem is akarnak oda menni.

— Emma! Hogy lehetsz ily háladatlan! Hát nem tégedet szerettek-e mindig legjobban nagyapáék? Valóban, egész magadviselate megfoghatatlan!

Néhány perczig szólanul maradtak, aztán hirtelen eszébe jutott valami a mamának.

— Valld meg, kedves leányom, hogy félsz valamitől nagyapáék házában. Ta-

lán az öreg kulesárnő. Kata asszony ijesz-
tet meg valami bolondos mesével, mert
emlékszem, mindig tud holmi ostoba ki-
sérteties történeteket mesélni, — ugy-e ez
az? Majd beszélék vele!

Kata asszony nevének említésére
Emma rémülten fölegyenesedett s egy
pillanatra lángvörös lett, majd ismét még
sápadtabb, mint azelőtt; aztán reszkető
hangon mondá:

— Nem, Kata asszony nem beszélt
nekem semmit . . . nem szükséges vele
rólam beszélni . . . ugy-e, nem fog vele
beszélni, mama?

A mama látván a leányka roppant
izgatottságát, megnyugtatta, hogy nem
fog Kata asszonnal beszélni. Ez a dolog
azonban mégis gyanús volt. Mért ijedt
meg Emma oly nagyon a nagyapáéknál
szolgáló öreg kulesárnő említésére? Bizo-
nyosan van valami a dologban. A mama
elmondta a dolgot a többieknek s Róza
néni így szólt:

— Én is azt hiszem, hogy az a bolon-
dos öreg Kata rémitette meg Emmács-
kát. Kata régi hü eseléd, már husz esz-
tendeje szolgál apáéknál, de magam is
emlékszem, hogy mindig szeretett efféle
borzalmas meséket elmondani. Emmácska
pedig bizonyosan szégyenli, hogy ilyen
hiábavaló meséktől, kísértetektől fél, azért
nem akarja megvallani.

Szegény Emmácska! ha tudták
volna, mi az a titok, melyet oly makaesul
elhallgat! De nem tudhatták, mert min-
den kérdezősködésre elszántan megta-
gadta a feleletet. Elhitte tehát mindenki,
hogy csakugyan kísértetektől fél nagyapá-
éknál s Emma hagyta, hogy ezt hígyjék.

— Annál jobb, gondolá magában.
Legalább nem fogják tovább kutatni,
nem fedezik föl . . . oh! borzadok, ha csak
rágondolok!

De csak fölig történt úgy, a mint
Emma gondolta. Nem fürkészték ugyan
többé makaes vonakodása okát, de a ki-
sértet história miatt aztán sokat kellett
elszenvednie. Az apa nagynehezen bele-
egyezett ugyan a jó mama kérésébe, hogy
Emma egyelőre maradjon otthon, de
rendkívül boszaukodott, hogy ilyen nagy
leány — már tizenkét éves mult — olyan
együgyü szeszélyekkel áll elő; nagyon
szigorú is volt tehát Emmához, érezte
vele, hogy haragszik reá. Emma testvé-
reinek, Ferinek és Ilonának pedig pom-
pás alkalmat adott ez a kísértet-mese,
hogy folyvást boszantsák Emmát s alig
végezte az egyik, mindjárt rákezdte a
másik.

— Mikor beszéltél utoljára a kísér-
tettel? kérdé gyakran Ilona. — Aztán
mondd csak, milyen volt? Én roppantul
szeretném látni, de hozzám soha sem jön.
Milyen nyelven beszél? Remélem, tud
magyarul?

Emma boszusan elfordult, de a má-
sik oldalon meg Ferit találta, ki fehér
lepedőbe burkolózva, tompa hangon dör-
mögött és ijesztgette a két leányt. Ilona
vidáman kaczagott, de Emma majd sirva
fakadt s kifutott a szobából, ki a kertbe,
a tulsó végén álló lugasba, hol háborít-
lanul átengedhette magát keserű gondo-
latainak.

Egy délután szintén ide menekült és
sokáig sirdogált. Nagyon szerencsétlen-
nek érezte magát. Ugy látta, hogy őt

többé senki sem szereti; szülei szigoruak irányában, testvérei csufolják, mindenki olyan furesán néz reá, mintha nem szeretné, hogy itt van a házban. Emmácska meg volt győződve, hogy őt mindenki gyűlöli. — az nem jutott eszébe, hogy ő maga oka az egésznek, mert szótlanul, komolyan félrevonult a többiektől, ha valaki szólott hozzá, alig mert felelni, mindig rettegve, hogy valamiképen elárulja a titkot. Nem jutott eszébe, hogy ha azt a szörnyű titkot bizalommal megvallaná a jó mamának, talán segítve volna minden bajon s ismét boldog lehetne, míg így mindinkább növekedő szenvedéseket várhat magára!

— Mindegy! mormogá magában. Nem bánom, ha mindenki gyűlöl és megvet, de nem vallhatom meg. Aztán itt nem is tudják... tehát mért is gyűlölnek? mért nem szeretnek sem szüleim, sem testvéreim? Oh! én olyan szerenesetlen vagyok!

(Folytatása következik.)

A RÉGI MEXICO.

(Képekkel a 37. és 45. lapokon.)

TUDOM, sokan vannak köztetek, a kik már olvastak, hallottak valamit Amerikáról, a tengeren túl fekvő nagy világrésről, melyet a híres Columbus Kristóf fedezett fel több száz esztendővel ezelőtt. Még most is, mikor már jól ismerjük ezen új világrészt, melynek lakossága mai nap már nagyjából európai származású emberekből áll, — még most is nagyon sok új és érdekes dolgokat hallunk onnan; képzelhetni tehát, hogy mikor fölfedezték Amerikát, milyen nagy volt az emberek kíváncsisága és bámulata!

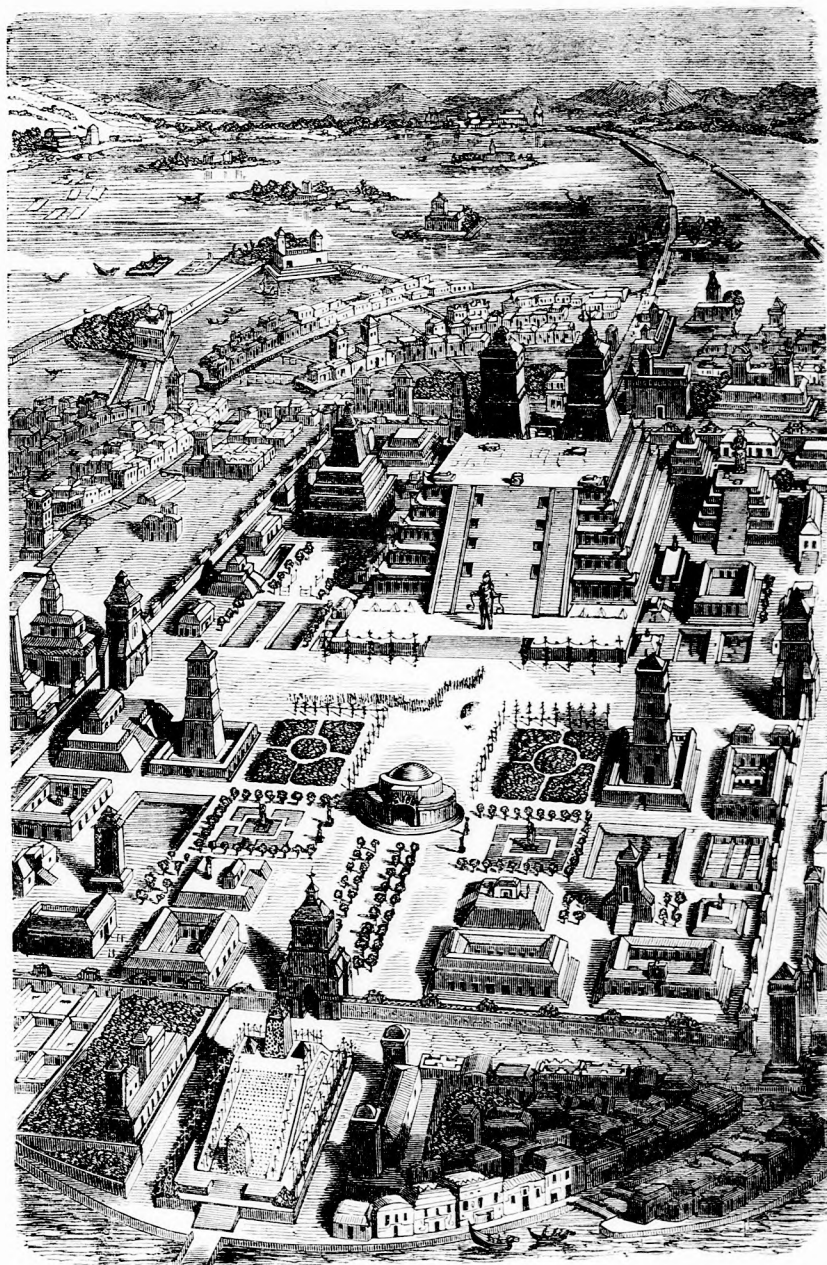
Régen, nagyon régen, mikor az európai tudósok is még csak igen keveset

tudtak a földrajzból, senki sem gyanította, hogy az Európa nyugati részén elterülő nagy tengeren túl egy roppant terjedelmű szárazföld van. Alig akarták tehát hinni, mikor Columbus Kristóf fölfedezte Amerikát és hire jött, hogy ott nemcsak nagy szárazföld van, hanem emberek is laknak, még pedig nemcsak vadak, hanem majdnem épen olyan miveltek, mint az európaiak. Tömérdeken vándoroltak tehát hajókon az új világrészbe, hogy ott szerenesét próbáljanak, mert hire jött annak is, hogy Amerikában csak úgy hever az arany a földön, mint nálunk a kavics.

A legmerészebb kalandorok egyike Cortez Ferdinánd spanyol vitéz volt. Ez hallotta hírét, hogy Amerika közép részein van egy nagy ország s ebben gazdag, iparkodó, mivelte nép. Ezt az országot és fővárosát később elnevezték Mexico-nak s mai napig is ezt a nevet viseli. Akkoriban azonban az ország fővárosát Tenocstitlan-nak, a népet pedig aztékeknek nevezték.

Cortez Ferdinánd tehát elhatározta, hogy elmegy az aztékek országába, egészen a fővárosba és ha lehet meghódítja. Volt pedig Corteznek mindössze négyszáz katonája, a nép pedig, melyet meg akart hódítani, nyolcz millió emberből állott! Ilyen vakmerőségre csak kevés példa van a történelemben. De Cortez számított arra, hogy az aztékek nem ismerik még az ágyut, a puskát s e hatalmas fegyverek segítségével végre mégis legyőzi a nagyobb seregeket is.

Megindult tehát kicsiny csapatával az ismeretlen, idegen országba, hol ő előtte még soha sem járt európai ember. Hegy-völgyön keresztül hatolt előre, de nem mutatta magát mindjárt ellenségnek. Előbb ki akarta kémlelni, meg akarta ismerni az országot és a népet s ez annál könnyebb volt, mert a nép többnyire békeesen, barátságosan fogadta és minden nagyobb baj nélkül eljutott a fővárosba,

A HAJDANI MEXIKO. (Lásd a 36. lapon.)

mitotta,
elterülő
jedelmü
t hinni,
e Ame-
ak nagy
laknak,
majd-
z euró-
tehát
ott sze-
t annak
ever az
vics.

egyike
vult. Ez
o részein
gazdag,
tágot és
xico-nak
Akkori-
Tenoos-
ékeknek

elhatá-
szágába,
meghó-
indössze
melyet
ó ember-
csak ke-
e Cortez
k nem is-
t s e ha-
re mégis

apatával
l ő előtte
ber. He-
előre, de
enségnek.
g akarta
ez annál
nyire bé-
s minden
városba,

Tenocstitlanba vagyis Mexicoba, hol az aztékek királya, Montezuma lakott. A király már hallotta hírét a jövevény seregnek és barátságosan elébe ment, szívesen fogadta s bevezette a városba, hol egy tágas épületben kényelmes lakást jelölt ki számukra és gondoskodott, hogy mindent kapjanak, amire szükségök van.

A szelid, békés aztékek ugyancsak bámultak, mikor Cortez Ferdinánd és katonái lóháton bevonultak a városba. A lovak ismeretlen állatok voltak s a benszülött emberek valami félisteneknek tartották ezen idegen férfiakat, kik tüzes paripákon ülve száguldottak végig a város utcáin.

De Cortez és társai is bámultak, mikor bevonultak a városba. Azt hitték, hogy csak holmi kunyhókból álló helyre jutnak, de e helyett gyönyörű nagy városba értek, mely erős falakkal volt körülvéve. Bent a városban pompás utcák nyíltak, a házak körül mindenütt szép virágos kertek terültek el, majd nagy piacok következtek, melyeken hemzsegett a járókelő, vásárló nép, épen úgy, mint az európai városokban. Számos nagy templom is volt e városban s ezekben az aztékek az ő bálványait imádták. Hajózható csatornák is futottak végig e városon, a csatornákon apró hajókban hozták a szorgalmas aztékek mindenféle portékáikat a vásárra. Nemcsak élelmi czikkeket lehetett látni a piacon, hanem mindenféle drága kincseket is; voltak aranymives boltok is és Cortez látta, hogy a hirnek igaza volt, ebben az országban tömérdek aranynek kell lennie. De még nem látta tanácsosnak, nyiltan föllépni.

Bevonult katonáival a számára kijelölt épületbe. Agyuít a kapu irányában állította föl, öröket rendelt minden oldalra és csak ezután pihent meg. Este elsütteté valamennyi ágyuját s az iszonyu dörgés nagy rémülettel tölté el a szegény aztékeket, kik efféléről eddig még nem is álmodtak s most azt hitték, hogy ezen

idegeneknek hatalmukban van villám és mennydörgés. Épen ezt akarta Cortez s midőn látta, hogy mindenki retteg tőle, nyugodtan lefeküdt aludni; tudta, hogy nem merik bántani.

Másnap aztán meglátogatta Montezuma királyt és elbámult a királyi palota gazdagságán. Fölebredt benne és katonáiban is a kincsvágy. Egy ideig még békében, színlelt barátságban éltek a királyval és népével, de aztán napról napra követelőbbek lettek, kívánták, hogy arany és más drága kincseket halom számra hozzanak számukra. A jó Montezuma sokáig békén tűrte vendégei elbizakodottságát; de végre már nem állhatta tovább, összegyűjtötte vitézeit és harezra szállt az idegenek ellen. Cortez azonban nem ijedt meg; most már jól ismerte a várost, a népet, tudta, hogy kell magát védenie, sőt szerzett magának szövetségeseket is, egy benszülött mexicói néptörzset, mely haragban élt Montezuma királyval.

Kegyetlen, véres harez következett ezután. Montezuma vitézei hőiesen harczoltak, de minden bátorságuk hasztalan volt Cortez ágyuival szemben. Az aztékek serege sok ezer emberből állott, Corteznek pedig csak négyszáz katonája volt; de ezt a négyszáz katonát a gyilkos ágyuk segítették s a szerencsétlen aztékek az ő nyilaikkal nem árthattak a pánczélos lovagoknak. Cortez kicsiny csapata végre is győztes maradt, sőt maga Montezuma király is fogságba esett.

Cortez azután jelentést tett erről az országról és népéről a spanyol királynak, ki újabb seregeket küldött oda, melyek az egész országot végképen meghódították. A szegény azték népet majdnem egészen kiirtották s akik meg is maradtak, idők multával elpusztultak. Most már új város áll a hajdani Tenocstitlan helyén s az aztékek helyett spanyol nép lakik az országban.

AZOK A FÖRTELMES HANGYÁK!

— Beszélyke. —

SZÉP nagy kertnek, mely Elek és Andorka szülei házat körülvette, egyik részében két külön elkerített darabka földet lehetett látni. Ez a két kis fiu kertje volt. Kérésükre az apa megengedte, hogy mindegyiknek legyen egy-egy külön darabka kertje, melyet maga műveljen úgy, a hogy tudja. Elek kertescskéjében volt némi nyoma a művelésnek, hanem a kis Andorka kertje, őszintén megvallva, épen nem nagy dicsőségére szolgált gazdájának; inkább lehetett volna mondani, hogy maeskák kapargáltak benne, mint hogy ember keze ásta és kapálta. Az igaz, hogy Andorka még kicsinyke legény volt; azonban Elek nagy-lelkűen fölajánlotta segítségét és igazán szívesen dolgozott volna kis öcsese kertjében is, ha ez engedi; de Andorka nem engedte.

— Nem kell, nincs szükségem segítségedre, mondogatá a kis fiu. Ez az én kertem, majd gondját viselem én magam.

Ez a gondviselés persze nagyon gyarló volt. Azzal a kis kapával és kis ásóval, melyet az apa csináltatott, föl-fölturkálta ugyan a földet, de minden rend nélkül; nem voltak szép alaku virágos ágyai, mint Eleknek s a magot, amit a mamától kapott, összevissza keverve ültette be a földbe. De mégis megesett, hogy egyik-másik magvacska kikelt s növekedni kezdett; azonban virág mégsem válhatott belőle, mert nihelyt kibujt a földből, Andorka rögtön látni kívánta, hogy és miképen nő ki az a virág a mag-

ból és — kitepte. Természetes, hogy ilyen formán aztán Andorka kertje meglehetősen siralmas állapotban volt.

De ha nem voltak Andorkának virágai, volt mégis kertescskéjében valami, a mire büszke lehetett: egy szép barackfa. Szerencsére e fácskának nem volt szüksége arra, hogy gondját viselje Andorka; sőt még ha akarta volna is a kis fiu, nem tehetett volna semmit, mert a fácska már jó magas volt, nem lehetett hozzáférni virágaihoz, fejlődő gyümölcseihez.

A nyár elején a barackfácska tele volt zöld gyümölcsessel, mely lassacskán érni, sárgulni kezdett s Andorka ugyancsak büszke volt a fára. Elek kertescskéjében is volt egy szép körtefa s a két testvér szépen megegyezett, hogy barátságosan osztozni fognak s együtt eszik meg előbb a barackot, aztán a később érő körtét.

Minden reggel nagy örömmel mentek a kertescskébe s összeszedték az éjjel lehullott barackot; aztán kissé meg is rázták a fát, hogy még a többi érett barack is lehulljon. Egyet-kettőt mindjárt ott helyben is megettek, a többit bevitték a mamának s midőn délben a szép barackok megjelentek az asztalon esemegének és az apa dicsérte, Andorka büszkén mondá:

— Ezek az én fácskámról valók!

Olyan büszke és féltékeny volt a barackfára, mintha igazán az ő fáradozása

(Folytatása a 42. lapon.)

Бонри партияс. (Лásд а 47. лapon.)

(Folytatása a 39. laphoz.)

segítségével termett volna a jó gyümölcs; a szülők mosolyogtak s nem igen zavarták Andorka örömét, mert a fiúcska még kicsike volt, nem igen értette volna meg, hogy az ember csak arra lehet jogosan büszke, amit saját munkájával szerez, nem pedig ami véletlenül birtokába jut.

Egy reggel, midőn Elek és Andorka ismét a fa alá mentek, hogy a lehullott gyümölcsöt összeszedjék, a földön fekvő baraczkok mellett apró fekete állatkákat találtak, melyek, úgy látszik, szintén barátjai voltak a gyümölcsnek, mert a földre esett baraczkokban apró lyukak látszóttak s midőn Andorka egy baraczkot szétnyitott, belől szinte megtöltve látta ez apró fekete állatokkal. Egészen elvörösödött haragjában.

— Ejnye, ezek a semmirevaló gonosz férgek! Megeszik a baraczkomat! Ez már mégis rettenetes!

Botoeskával kikaparta a gyümölcsből a hivatlan vendégeket, aztán maga harapott bele!

— Brr! milyen rossz ízű!

Undorodva földhöz esapta a baraczkot s még haragosabban kiáltá:

— Ezek a förtelmes hangyák!

Elek, a nagyobbik fiú, szintén bosszankodott a hangyák e támadása miatt. A földre lehullott baraczk majdnem kivétel nélkül mind meg volt támadva s egész hosszú csapatokban hemzsegték az apró fekete hangyák a fa alatt. Andorka kétségbesetten fölkiáltott:

— Mind megeszik a baraczkot! Menjünk a mamához, mondjuk meg!

Mentek is rögtön és roppant komoly képpel jelentést tettek a mamának a nagy veszedelemről; nem is hagytak neki nyugtot mindaddig, míg ki nem jött oda a fához megnézni a hangyák vakmerő garázdálkodását. A hangyák pedig nem ijedtek meg a mamától sem, hanem tovább lakomáztak a jó édes gyümölcsön, sőt még többet tettek: látni lehetett, hogy nagy csapatokban másznak föl a fára a még le nem hullott érett gyümölcs után.

— Oh! azok a förtelmes állatok! Mind megeszik a baraczkomat! kiáltá Andorka.

— Le kell rázni az éretteket; az éretlent nem bántják, szólta a mama.

Aztán gondosan leszedte a fűcskáról az érett gyümölcsöt s ez kissé megnyugtatta Andorkát.

— Hah! kifogtunk rajtok! Majd fogunk bámulni azok a csúf állatok!

— Nem kell olyan könnyedén elítélni a szegény állatkát, szólta a mama. Azért, hogy táplálékot keres, még nem lehet csúfnak, förtelmesnek mondani! Minden élő lény iparkodik, hogy emivalót találjon.

— Igen, de arra nincs joguk, hogy az én baraczkomat megegyék! Ez az enyém, nem az övék.

A mama elmosolyodott.

— Kedves fiam, a hangyácskák nem tudják, mi a tied, mi az övék, megesznek mindent, amit találnak, mert nekik nincs ám sem konyhájuk, sem szakácsuk, aki főzzen számukra.

— Ez az ő bajuk, szólta Andorka kegyetlenül. Keressenek maguknak más eleget, ne az én baraczkjaimat. Ha ide jön-

nek, megölöm őket mind, igen, egytől-egyig mind! Majd megtanítom én őket...!

— Csak lassan fiacskám, viszonzá a mama. Bizomnyal gondoskodniuk kell, hogy élelmi szereinket megvédjük mindenféle rovaroktól; de azért nem szükséges ám, hogy boszankodjunk rájuk és csupa boszúból írtsuk, pusztítsuk őket. Ez nem igazságos és nem is okos dolog.

— No bizony! szolt Andorka kicsinylőleg. Ugyan mi kár volna az ilyen haszontalan kis hangyákért? Olyan ostoba kis állatok!

— A hangya nem ostoba állat, fiacskám, sőt ellenkezőleg, egyik csodás teremtménye Istennek, méltó, hogy megfigyeljük. Mikor ott a fa alatt voltunk és Elek a hosszú sorban vándorló hangyák közé lépve, néhányat agyon taposott, nem vetted észre, mily sürgős-forgás támadt hirtelen az egész csapatban? mint futkostak ide-oda, mint fordultak hátra azok, akik elől voltak, épen mintha mondtak volna valamit a hátrább lévőknek?

— De igen, emlékszem, láttam.

— És tudod-e, mit mondtak azok a hangyácskák? Ezt mondták: »Álljatok meg, testvérek! A gyümölcsöt, melyet e hosszú és fáradságos utazással meg akartunk szerezni, elszedte előlünk három rettenetes, kegyetlen, förtelmes óriás. Két lábon járó szörnyű alakok ezek s egyik közülök borzasztó haragjában lábával egyszerre agyontaposott testvéreink közül vagy harminczat; a másik, a legnagyobb köztök, megrázta a fát s a szép érett gyümölcs, mely után annyi fáradsággal törekedtünk, egy pillanat alatt mind lehullt a földre. A harmadik, a legkisebbik

ez óriások között, egy piros arcú, gömbölyű, kövér szörnyeteg azonnal rárohant a gyümölcsre s mind összeszedte a földről, nem hagyott egyetlen darabkát sem, melyen mi szegény éhező hangyák táplálékot találhattunk volna. Milyen gonosz, kegyetlen lények azok az emberek! És mi haszna élnek a világon? Csak azért, hogy a szegény állatokat megöldöcssék s elszedjék előlük a természet adományait!

Andorka ugyancsak nagy szemeket meresztett, mialatt a mama ezeket mondá. Zavartan, majdnem ijedten kérdé:

— De igazán, mamácska... igazán ezt mondták azok a hangyák?

Elek, ki már értette a mama célzatát, hangos nevetésre fakad.

— Hát nem érted, te kis együgyü? mondá még mindig kaczagva. A mamácska csak azt akarta ezzel értesüinkre adni, hogy azok a kis hangyák mit beszélnének, ha egy tudnának gondolkozni és beszélni, mint mi emberek. De a hangya nem tud beszélni, sem gondolkozni.

— Tévedsz, kis fiam. Igaz, hogy a hangya nem tud úgy beszélni, sem úgy gondolkozni, mint mi; de bizonyos, hogy megértik egymást s némileg gondolkoznak is. Ezt látni lehet minden munkájukból; ma este majd megfigyelünk egy hangyafészket s meglátjátok, hogy e pizike állatok nem érdemlik sem a haragot, sem a megvetést.

Este a mama csakugyan ismét kiment a fiukkal a kertbe. A barackfa alatt még mindig sok hangya járt-kelt, rágódva a fiuk által eldobott gyümöleshulladékokon; egyik csapat jött, a másik ment s könnyű volt megtalálni fészkeket.

Nem afféle nagy hangyaboly volt, mint a mezőkön sokszor láthatni; kisebb, szerény fészek volt ez, melybe több kis nyílás vezetett be kapu gyanánt.

— Itt a föld alatt van a hangyák háza, szólt a mama. Sok emelet van egymás fölé építve, tömérdek szobával és folyosóval s itt nevelik a hangyák kicsinyeit, itt nyugosznak s rossz időben ide menekülnek.

— Kár, hogy nem láthatjuk! szólt Andorka kíváncsian.

— De igen, megláthatjuk, ámbár nagy bajt és rémületet fogunk okozni a szegény hangyáknak. Azonban, jegyezzétek meg kis fiaim, ha pusztá kedvtelésből, haszontalanul nem szabad bántani sem állatot, sem növényt, de igenis szabad és kell ezt néha tennünk, ha tanulni akarunk, ha meg akarunk ismerkedni a természet titkaival. Csak arra legyen gondunk, hogy lehetőleg kíméletesek legyünk. Én is igyekezni fogok, hogy igen nagy bajt ne okozak a hangya-társaságnak.

A mama elővett egy kis kerti ásót és ezzel leemelte a hangyafészek egy részét, úgy hogy látni lehetett belső berendezését, az egymás fölé épített piczike szobácskákat és tornácokat, csak hogy persze a szobácskák nem voltak egyebek a földbe turt apró lyukaknál. Számos szobácskában apró fehér gömböket lehetett látni s ezek, úgy látszik, a hangyák legföltettebb kincsei valának, mert mikor a mama megbolygatta a fészket, a hangyák egy ideig kétségbeesetten futkostak ide-oda, de aztán legtöbben ama fehér gömbökhöz szaladtak, szájukkal megfogták és vitték biztos helyre. A fiuk meg-

lepette nézték ezt és Andorka kíváncsian kérde:

— Kedves mama, nézze csak, mi az, amit a hangyák oly gyorsan menteni igyekeznek? Ugy-e, ez az ő eleségük?

— Nem, ezek az ő kicsiny fiaik, de még csak tojásban. E tojásokból előbb fehér kicsiny féreg buvik elő s csak ebből fejlődik aztán a hangya. A szegény hangyák nagy gonddal ápolják a kicsinyeket s már ebből is láthatod, hogy nem olyan gonoszak és ostobák, mint gondoltad.

— Oh, mamácska, most már sajnálom őket. És ugy-é, e szegény hangyák most nagyon szerencsétlenek, hogy megbolygattuk a házukat? Tegyük vissza azt a darabot, amit levettünk.

A mama azonnal visszatette s a föld, mert kissé nedves és agyagos volt, nem hullott szét és így a hangyák nem igen nagy kárt szenvedtek. A két fiu azonban még tovább is figyelemmel kísérte a piczi állatkákat; látták, miként mennek az otthon voltak a távolról haza érkezők elébe, nyilván azért, hogy tudtul adják a szerencsétlenséget; és látta Elek és Andorka azt is, mily szorgalmasan dolgoznak a hangyácskák, mily fáradtsággal hurezolnak eleséget a házukba, miként sietnek egymás segítségére stb. Főleg Andorka, a földre lehajolván, alig tudott megválni a munkás kis hangyanép szemlélésétől.

— Nagyon szorgalmas piczi állatkák, szólt végre Andorka. És milyen jó egyetértésben élnek; úgy látszik, igazán értik egymást.

(Folytatása a 46. lapon.)

a kíváncsian

csak, mi az,
menteni igye-
gük?

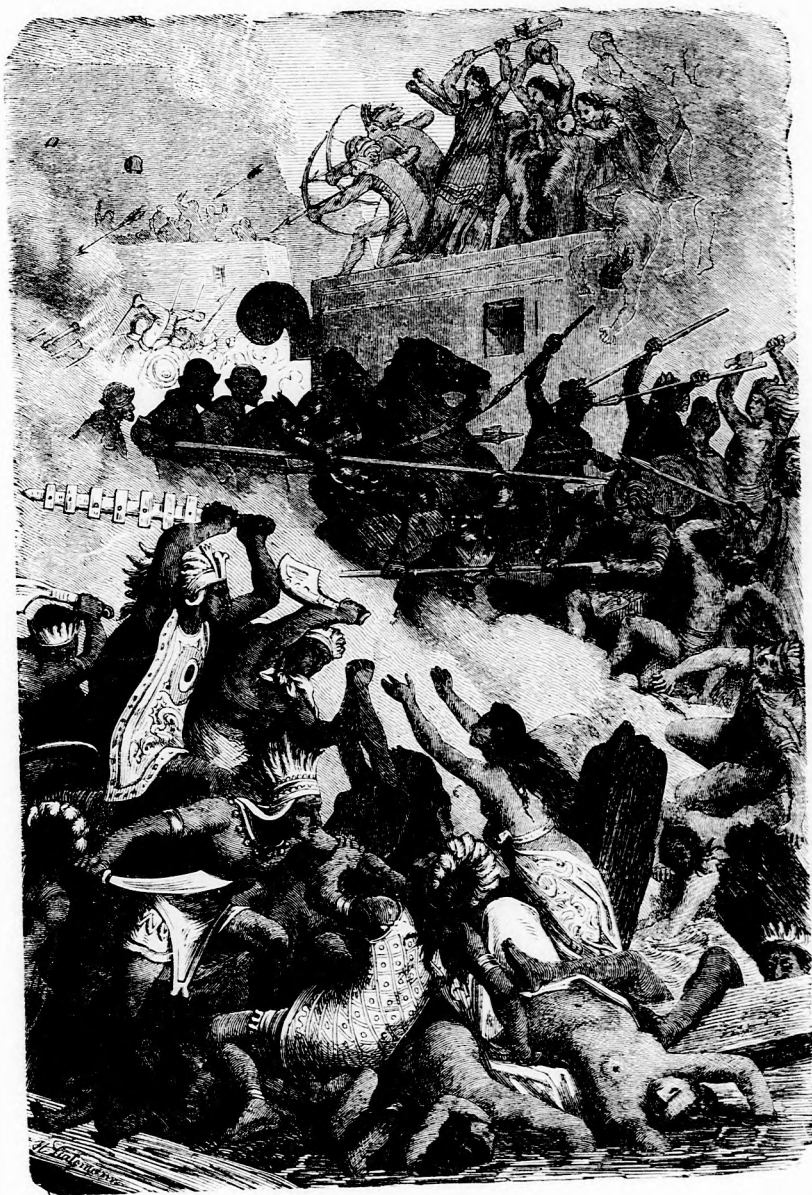
y fiaik, de
ból előbb fe-
csak ebből
zegény han-
kicsinyeket
nem olyan
doltad.

már sajná-
y hangyák
hogyan meg-
k vissza azt

tte s a föld,
s volt, nem
nem igen
iu azonban
kíserte a
ent mennek
za érkezők
tul adják a
Elek és An-
san dolgoz-
fáradtsággal
ba, miként
stb. Főleg
alig tudott
anép szem-

piczi állat-
s milyen jó
zik, igazán

)

CORTEZ CSATÁJA AZ AZTÉKEKKEL. (Lásd a 36. lapon.)

(Folytatása a 44. laphoz.)

Aztán elővett zsebéből egy barackot, darabokra tépdelte s a hangyafészek közelébe helyezte.

— Lám, — szólta a mama örömmel, most, hogy már kissé ismeritek e rovarkát, egészen máskint ítélték felőle, kedveztek neki. Helyes is. A hol tulságosan nem szaporodtak el s nem okoznak kárt, nem kell őket üldözni; különben is a hangya oly tulajdonokkal bír, melyek még az embernek is becsületére válnak: munkás, szorgalmas, készséggel áldoz és

dolgozik társai javáért; e mellett pedig bátor is és ha idegen rovarok megtámadják a fészket, az egész hangyanép nagy vitézséggel védelmezi hajlékat. Ne üldözzük tehát szükség nélkül, hanem inkább vegyünk példát róla, legyünk szorgalmasak, segítsük egymást és legyünk bátrak, ha veszedelem fenyeget!

Ez alatt egészen besötétedett s a mama bement fiaival a házba. De Andorka nem feledte el, amit látott és hallott s többé nem volt oly nagy ellensége a hangyák apró népének.

A NAGYMAMÁCSKA MAMÁJA.

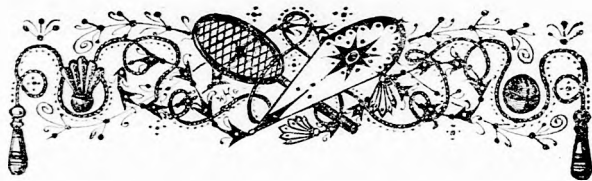
(Képpel a 48. lapon.)

CSEVEGVÉ, játszadozva vették körül a gyermekek az öreg nagymamát, ki egy kis képecskét nézegetve ült a kényelmes nagy karosszékbén.

— Mi az, nagymama? kiálták a gyermekek kíváncsián. — Nini! milyen fűresa öltözetű mama... s a gyermekek is milyen ruhában vannak lefestve! Hiszen ilyen nincs sehol!

— Most már bizony nincs, kis fiaim. Tudjátok, ki ez a tollas kalapos szép néni itt ezen a képen? Ez az én mamám volt! Értitek-e? A nagymama mamája! Ez már olyan régen volt, hogy most épen száz esztendeje! Mikor fiatal volt, akkor ilyen divat uralkodott s akkor ezt tartották szépnek. Nem is változott ám akkor a divat oly sokszor, mint most, mert nem lehetett a városból olyan könnyen megkapni mindent, mint ma. Ugy bizony, kis fiaim! A nagymama még nem járt vasuton, akkor

még nem is álmodták, mi az? Nagyon fűradságos volt az utazás a rozsz utakon. egy-két hétig is eltartott, ha kissé meszszebb mentek s ezért a gyermekek csak ritkán távoztak a házból, hanem játszottak, tanultak szépen otthon. Azért csak olyan boldogok voltak, mint a mostani gyermekek, kiket a jó szülők elvisznek vasuton, gőzhajón nagyobb utazásokra, a fővárosba, hol sok szépet láthatni. Mikor én még kicsiny voltam, épen úgy játszadoztam a mamával, mint ti most itt körülöttem; nem volt oly sok szép képes könyvem, játékszerem, de mert mamám szeretett, boldog voltam. Mert jegyeztek meg, kedveseim, minden változhatik e világon, divat, szokás jöhet százféle is, de egy dolog nem változhatik és ez az: hogy boldogság csak ott lakik, hol őszinte szeretet uralkodik!

BODRI PAJTÁS.

(Képekkel a czimlapon és a 40—41. lapokon.)

BODRI te,
Hallod-e?
Legyen eszed
Ezután,
Ne fuss minden
Eb után. —
Most már félre
Teheted,
Medicinás
Üveged;
Add ide
Izibe

Medicinás
Nagy kanalad,
Ott van lám a
Lábad alatt. —
Most köszönd meg,
Tudniillik,
Ahogy illik. —
Úlj e székre,
Hogy mi végre
Megtudod
Majd legott.
Néz reám

Szaporán;
Add ide a kezeeskédet
Hajtogasd a fejeeskédet.
És igérd meg;
Lesz eszed,
Soha többé
Nem teszed;
Szót fogadsz,
Akkor aztán
Ugy mint mostan
Czukrot kapsz. —

MEGFEJTÉSEK ÉS MEGFEJTŐK.

A »KIS LAP« X. köt. 26-ik számában közlött rejtvény megfejtése:

„A—Bé=Ab, Rosz Kalap.“

Helyesen megfejtették: Farkas Szeréna, Landau Lajos és Gyula, ifj. Majzik Viktor, Vidosfalvy Vilma, Osztróluetzky Miklós, Géza és Etelka, Concha Margit, Kocsy Irma, Sallak Róza, Dáni Béla, Merfort Violetta, Döbrentey Károly, Horváth Irma, Pollátsek Sámuel, Nyíry Gyula, Debreczeny Ilka.

A »KIS LAP« XI. köt. 1-ső számában közlött képrejtvény megfejtése:

„Kisfaludy“

Helyesen megfejtették: Pollák Ferencz, Dushegyi Gyula, Döbrentey Károly (hiányosan) Gutman Hermina és Jenni, Csicsmanczay Erzsike, Prandtner István, Festetics Géza és Marcsa. (A neveket írjátok ki olvashatóan.) Horváth Etelka, Herzberg Stefi, Pollátsek Sámuel, Fürth Etelka, Basch Laura, Weiss Száli, Aglár Leontin, Zelinka Lajos, Steiner Miksa és Dani, Fülöp Margit, Balogh Hona, Wertheim József, Tumega Zoltán, Szeszler Rózi, Fejes Ilka, Splényi Erneszta, Friedmán Róza és Gizela (hiányosan) Rothfeld Hermina, Buday Emma, Jilly Viktor, Kis Margit, Sivó Mariska, Szücs Vilma és Zsigmond, Uray Zoltán, Grünwald Kornél, Zoltán Jolanda, Kaufmann Sándor és Gizela, Novák Eteleka, Kóczán Gábor, Brezovay, (hát keresztneved?), Horváth Mariska, Sárkány Hona, Majtányi Regina, Dienes Gábor, Nyíry Sándor.

A »KIS LAP« X. köt. 25-ik számában közlött rejtvény megfejtését utólag még beküldték: Roszner Aladár, Wollák Janka és Adél.

Kis Értesítő.

Az árvizkárosultak fölségelésére a »Kis Lap« olvasói közül újabban adakoztak:

Osztróluetzky Miklós, Géza és Etelka	testvérek	3 ft.
Fried Gábor		1 „
	Összesen	4 ft.

Az ég jutalmazza meg a nemes szívu kis adakozókat.

A pénzt átadtuk rendeltetése helyére s ime közöljük a hivatalos nyugtatványt.

NYUGTA.

Négy fűtről, mely összeget alólírt bizottmány a »Kis Lap« szerkesztőségétől, az árvizkárosultak fölségélyezésére köszönettel átvett.

Budapesten, 1876. évi július 10.

Az árvizi bizottság nevében

Kada M.

elnök.

az az 1 ft. o. é.

Továbbá a Deák-szoborra beküldött Majláth Gusztáv 1 fítot, melyet rendeltetése helyére szintén átszolgáltattunk.

A NAGYMAMÁCSKA MAMÁJA. (Lásd a 46. lapon.)

Felelős szerkesztő: **Forgó bácsi**. Kiadó-hivatal: Budapest, barátok tere, 7-ik sz., Athenaeum-épület.
Kiadja és nyomatja az Athenaeum irodalmi és nyomdai részv. társulat.
Megjelen hetenként egyszer, 16 oldalon.